

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

6 октомври 2015 година *

„Преюдициално запитване — Свободно движение на хора — Членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС —
Работници — Длъжности в публичната администрация — Директива 2005/36/ЕО —
Признаване на професионалните квалификации — Понятие за „регламентирани професии“ —
Допускане до участие в конкурс за назначаване на съдебни помощници в Cour de
cassation (Белгия)“

По дело C-298/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Държавен съвет (Белгия) с акт от 15 май 2014 г., постъпил в Съда на 16 юни 2014 г., в рамките на производство по дело

Alain Brouillard

срещу

Jury du concours de recrutement de référendaires près la Cour de cassation,

État belge,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta (докладчик), председател на състава, J.-C. Bonichot, Ал. Арабаджиев, J. L. da Cruz Vilaça и С. Lycourgos, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 25 март 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Brouillard, от самия него,
- за белгийското правителство, от M. Jacobs, L. Van den Broeck и С. Pochet, в качеството на представители, подпомагани от P. Levert и P.-E. Paris, адвокати,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

* Език на производството: френски.

— за Европейската комисия, от J. Hottiaux и H. Støvlbæk, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 18 юни 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС, както и на Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 3 и поправки в ОВ L 271, 2007 г., стр. 18 и ОВ L 33, 2009 г., стр. 49).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Brouillard и Jury du concours de recrutement de référendaires près la Cour de cassation [конкурсната комисия за назначаване на съдебни помощници в Касационния съд] (наричана по-нататък „конкурсната комисия“) и État belge [Белгийската държава] във връзка с решението на конкурсната комисия, с което тя отхвърля подадената от г-н Brouillard молба за участие в този конкурс.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображение 41 от Директива 2005/36 гласи:

„Настоящата директива не накърнява прилагането на член [45, параграф 4 ДФЕС] и на член [51 ДФЕС], по-специално спрямо нотариусите“.

- 4 Член 1 от тази директива е озаглавен „Предмет“ и гласи:

„Настоящата директива установява реда за признаване от държава членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации (наричана по-нататък в текста „приемаща държава членка“), с цел достъп до тази професия и нейното упражняване, на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави членки (наричана/наричани по-нататък в текста държава членка по произход), и който ред позволява на титуляря на споменатите квалификации да упражнява там същата професия“.

- 5 Член 2 от посочената директива, озаглавен „Приложно поле“, предвижда:

„1. Настоящата директива се прилага към всички граждани на държава членка, включително упражняващите свободни професии, които желаят да упражняват регламентирана професия в друга държава членка, различна от държавата, в която са придобили своите професионални квалификации, като самостоятелно заети или като заети лица.

[...]“.

6 Член 3 от Директива 2005/36, озаглавен „Дефиниции“, има следното съдържание:

„1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „регламентирана професия“ е професионална дейност или съвкупност от професионални дейности, достъпът до които, упражняването на които или един от начините на упражняване на които, са подчинени, пряко или непряко, от законите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на определени професионални квалификации; по-специално, използването на професионално звание, ограничено от закони, подзакони и административни разпоредби до титулярите на определена професионална квалификация, представлява начин на упражняване. Когато първото изречение от тази дефиниция не се прилага, професия, посочена в параграф 2, се приравнява на регламентирана професия;
- б) „професионални квалификации“ са квалификации, доказани с удостоверения за професионални квалификации, удостоверение за правоспособност по член 11, буква а), i) и/или удостоверение за професионален стаж;
- в) „удостоверения за професионални квалификации“ са дипломи, свидетелства и други удостоверения, издадени от компетентен орган в държава членка, определен за тази цел по силата на закони, подзакони и административни разпоредби на тази държава членка и удостоверяващ успешното завършване на професионално обучение, проведено преимуществено на територията на Общността. Когато първото изречение на тази дефиниция не се прилага, удостоверенията за професионални квалификации, посочени в параграф 3, се приравняват на удостоверения за професионални квалификации;

[...]

- д) „регламентирано образование и обучение“ е всяко обучение, което е специално насочено към упражняване на определена професия и което включва курс или курсове, допълнени, при необходимост, с професионално обучение или пробен, или професионален стаж.

[...]“.

7 Съгласно член 4 от тази директива, озаглавен „Последици от признаването“:

„1. Признаването на професионални квалификации от приемащата държава членка предоставя на бенефициерите достъп в тази държава членка до упражняване на същата професия, за която са придобили квалификация в държавата членка по произход, и право да упражняват тази професия в приемащата държава членка при същите условия, които се прилагат за нейните граждани.“;

2. За целите на настоящата директива професията, която молителят желае да упражнява в приемащата държава членка, е същата, за която е придобил квалификация в своята държава членка по произход, ако съответните професионални дейности са съпоставими“.

8 Член 13 от посочената директива, озаглавен „Условия за признаване“, гласи:

„1. Ако достъпът до регламентирана професия или нейното упражняване в приемаща държава членка са обвързани с притежаване на определени професионални квалификации, компетентният орган на тази държава членка разрешава на заявителите достъп до тази професия и нейното упражняване при същите условия, които се прилагат към нейните

граждани, ако заявителите притежават удостоверение за правоспособност или удостоверение за професионални квалификации по член 11, изисквани от друга държава членка за получаване на достъп до тази професия и упражняването ѝ на нейна територия.

[...]“.

Белгийското право

- 9 Член 135 bis от Code judiciaire (Съдебен кодекс) гласи:

„Cour de cassation се подпомага от съдебни помощници [référéndaires], броят на които е най-малко петима и най-много тридесет и се определя от министъра на правосъдието.

Първият председател и главният прокурор определят съвместно броя на съдебните помощници, които работят под тяхно ръководство.

Съдебните помощници подготвят работата на съветниците и на членовете на прокуратурата; те участват в работата като изпълняват функции, свързани с обработването на документацията, превода и публикуването на съдебните решения, както и със съгласуването на текстовете на френски и нидерландски език“.

- 10 Член 259 duodecies от този кодекс предвижда:

„За съдебен помощник в Cour de cassation се назначава лице, което е навършило двадесет и пет години и е доктор по право или дипломиран юрист [licencié en droit].

За да бъдат назначени, кандидатите се класират след провеждането на конкурс.

Съдът определя конкурсната материя според нуждите на службата. Той определя конкурсните условия и съставя комисии.

Всяка комисия е съставена при спазване на езиковия баланс, от двама члена на Съда, определени от първия председател на Cour de cassation, от двама члена на прокуратурата, определени от главния прокурор към този съд и от четири лица, външни за институцията, определени от краля от две листи, всяка от които съдържа имената на четирима кандидати, при спазване на езиковия баланс и съответно предложени от първия председател и от главния прокурор.

Валидността на резултатите от конкурса е (шест) години“.

- 11 Съгласно член 259 terdecies от посочения кодекс:

„Съдебните помощници се назначават от Краля на стаж за срок от три години по реда на класирането, посочено в член 259 duodecies. След изтичане на този тригодишен срок назначаването им става окончателно, освен ако кралят не вземе решение в противен смисъл изключително по предложение съответно на първия председател или на главния прокурор най-късно през третото тримесечие на третата година от стажа.

Първият председател на Cour de cassation и главният прокурор при този съд определят по общо съгласие съдебните помощници стажанти и окончателно назначените съдебни помощници, които ще работят под ръководството на единия, и тези, които ще работят под ръководството на другия“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 12 Г-н Brouillard, белгийски гражданин, работи като сътрудник в службата за документация и съгласуване на текстовете към Cour de cassation. Той има licence en traduction [диплома за завършено висше образование за преводач], притежава документ за завършен първоначален двугодишен цикъл на юридическо образование (candidature en droit), diplôme d'études spécialisées [диплома за специализирано образование] в областта на правата на човека, издадени от белгийски университет, както и master en droit, économie, gestion, à finalité professionnelle, mention droit privé, spécialité juriste-linguiste [диплома за магистърска степен по право, икономика, управление, с професионална насоченост, профил частно право, и специалност юрист-лингвист], издадена от университета в Поатие (Франция) (наричана по-нататък „диплома за магистратурата с професионална насоченост“) след завършен курс на дистанционно обучение.
- 13 На 24 май 2011 г. г-н Brouillard се записва за участие в конкурс за съдебни помощници в Cour de cassation.
- 14 На 23 юни 2011 г. той подава в Communauté française de Belgique [Френската общност в Белгия] молба за пълно приравняване на неговата магистратура с професионална насоченост на диплома за образователна степен master 2 [магистър 2] по белгийско право.
- 15 На 6 септември 2011 г. председателят на Cour de cassation съобщава на г-н Brouillard решението на конкурсната комисия, съгласно което неговата молба за участие в посочения конкурс не може да бъде уважена, като се посочва, че за назначаване като съдебен помощник в Cour de cassation, с цел да се гарантира правоспособността на кандидата да упражнява тази професия в Белгия, от кандидата се изисква да притежава издадена от белгийски университет diplôme de docteur en droit [диплома за докторска степен по право] или diplôme de licencié en droit [диплома за завършено висше образование по право] или diplôme de master en droit [диплома за магистърска степен по право]. В това решение конкурсната комисия изтъква, че г-н Brouillard не отговаря на посоченото изискване, тъй като неговата диплома за master à finalité professionnelle [диплома за завършена магистратура с професионална насоченост] не е приравнена от Френската общност в Белгия на някоя от степените: docteur en droit [докторска степен по право] или diplôme de licencié en droit [диплома за завършено висше образование по право] или diplôme de master en droit [диплома за магистърска степен по право], издадени в Белгия, и че той не е преминал програма за приравняване в белгийски университет.
- 16 На 27 октомври 2011 г. Френската общност на Белгия отхвърля молбата на г-н Brouillard за признаване на магистърската степен с професионална насоченост на заинтересованото лице за равностойна на академичната степен магистър по право и ограничава приравняването до общата академична степен магистър. Това решение за отхвърляне се основава на отрицателно становище на Комисията по признаване на дипломите, секция по право и криминология, на Френската общност на Белгия със следните мотиви:
 - Притежаването на диплома за завършено юридическо образование удостоверява способност и фактически умения, свързани с характеристиките на правния ред, в рамките на който е издадена тази диплома; следователно такова образование, получено в чужбина, не съответства на изискванията на юридическите факултети на Френската общност в Белгия, които обучават своите студенти за юридически професии по белгийския правен ред;
 - В рамките на обучението за получената диплома за [магистър с професионална насоченост], за която се иска приравняване, не са изучавани някои предмети, необходими за завършване на втори цикъл на юридическо образование (по-специално по облигационно право, договорно право, административно право, социално право...) във Френската общност в Белгия“.

- 17 Федералната публична служба по правосъдие публикува съобщение, в което се посочва, че с кралски укази от 20 септември 2012 г. се назначават трима съдебни помощници в Cour de cassation на стаж за срок от три години (*Moniteur belge* от 28 септември 2012 г., стр. 59905).
- 18 С две жалби, подадени пред запитващата юрисдикция, г-н Brouillard иска отмяната на решението на конкурсната комисия и на тези кралски укази.
- 19 При тези обстоятелства Conseil d'État решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Трябва ли членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС, както и Директива 2005/36 да се тълкуват в смисъл, че са приложими в случай, че белгийски гражданин, който пребивава в Белгия и който не е упражнявал професионална дейност в друга държава членка, представя в подкрепа на молбата си за участие в конкурс за назначаване на съдебни помощници в белгийския Cour de cassation диплома от френски университет, а именно диплома за магистър с професионална насоченост [master à finalité professionnelle], издадена на 22 ноември 2010 г. от френския университет в Поатие?
- 2) Представлява ли регламентирана длъжност по смисъла на член 3 от посочената Директива 2005/36 длъжността съдебен помощник в белгийския Cour de cassation, за назначаването на която член 259 duodecies от Code judiciaire предвижда, че от кандидата се изисква да притежава диплома за docteur en droit или за licencié en droit?
- 3) Представлява ли длъжността съдебен помощник в Cour de cassation, чиято характеристика е уредена в член 135 bis от Code judiciaire, заетост в публичната администрация по смисъла на член 45, параграф 4 ДФЕС, и в този случай изключено ли е по силата на посочения член 45, параграф 4 прилагането на членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС, както и на Директива 2005/36?
- 4) Ако в случая са приложими членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС, както и Директива 2005/36, трябва ли тези норми да се тълкуват в смисъл, че те не допускат конкурсната комисия за назначаване на съдебни помощници в Cour de cassation да постави като условие за участие в конкурс притежаването на издадена от белгийски университет диплома за docteur en droit или на licencié en droit или признаването от компетентната в областта на образованието Френска общност в Белгия на образователната степен магистър, получена от жалбоподателя от френския университет в Поатие, за равностойна на получена от белгийски университет образователна степен docteur en droit, licencié en droit или master en droit?
- 5) Ако в случая са приложими членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС, както и Директива 2005/36, трябва ли тези норми да се тълкуват в смисъл, че те налагат задължение на конкурсната комисия за назначаване на съдебни помощници в Cour de cassation да сравни произтичащата от дипломите и от професионалния опит на жалбоподателя квалификация с тази, която произтича от получена от белгийски университет образователна степен docteur en droit или licencié en droit, и при необходимост да му наложи компенсационна мярка сред посочените в член 14 от Директива 2005/36?“.

Относно възобновяването на устната фаза на производството

- 20 След представяне на заключението на генералния адвокат жалбоподателят в главното производство с писмено становище, подадено на 17 август 2015 г., иска от Съда да възобнови устната фаза на производството. За тази цел г-н Brouillard твърди по същество наличието на грешки в превода на преюдициалното запитване и на заключението на генералния адвокат в някои езикови редакции, както и вероятност от противоречие между решението на Съда по

настоящото дело и решението на Общия съд по дело Brouillard/Съд на ЕС (Т-420/13, EU:T:2015:633), в случай че не му бъде дадена възможност да изложи, че посоченото заключение според него не разглежда в дълбочина въпроса за „признаване на придобития опит“, на който той се позовава по тези две дела.

- 21 Следва да се припомни, че съгласно член 83 от Процедурния правилник на Съда, след изслушване на генералния адвокат той може във всеки момент да постанови възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, или когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда, или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз.
- 22 Съдът преценява, че няма причина, която да оправдава възобновяването на устната фаза на производството по делото, тъй като доводите, изложени от г-н Brouillard, не попадат конкретно в никоя от хипотезите, изброени в посочената разпоредба от Процедурния правилник.
- 23 Поради това искането за възобновяване на устната фаза на производството следва да бъде отхвърлено.

По преюдициалните въпроси

По първия и третия въпрос

- 24 С поставените от нея първи и трети въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи, от една страна, дали членове 45 ДФЕС и 49 ДФЕС се прилагат към положение като това в главното производство, при което гражданин на държава членка, който пребивава и работи в тази държава членка, притежава диплома, получена в друга държава членка, на която той се позовава, за да поиска вписване в конкурс за назначаване на съдебни помощници в Касационния съд на първата държава членка, и от друга страна, дали такова положение попада в обхвата на член 45, параграф 4 ДФЕС.
- 25 В това отношение следва най-напред да се посочи, че член 49 ДФЕС, който се отнася до достъпа до дейностите на самостоятелно заетите лица и до тяхното упражняване, не е приложим към спора в главното производство.
- 26 Що се отнася до член 45 ДФЕС, на първо място, ясно е видно от постоянната съдебна практика, че разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС в областта на свободното движение на хора не могат да се прилагат за дейности, които нямат никаква връзка с положение, предвидено в правото на Съюза и всички елементи на което се ограничават в рамките на една-единствена държава членка (вж. решения López Brea и Hidalgo Palacios, C-330/90 и C-331/90, EU:C:1992:39, т. 7 и Uecker и Jacquet, C-64/96 и C-65/96, EU:C:1997:285, т. 16).
- 27 Същевременно Съдът е приел, че свободното движение на хора не би се осъществявало напълно, ако държавите членки можеха да отказват ползването от посочените разпоредби на онези от своите граждани, които са се възползвали от улесненията, предоставяни от правото на Съюза и които са придобили поради тях професионални квалификации в държава членка, различна от тази, на която те са граждани. Това съображение се прилага също така, когато гражданин на държава членка е придобил в друга държава членка допълнителна академична квалификация към основната си квалификация и на която той възнамерява да се основава след завръщането си в страната си по произход (вж. решение Kraus, C-19/92, EU:C:1993:125, т. 16 и 17).

- 28 В конкретния случай г-н Brouillard се позовава в държавата членка, на която е гражданин, на университетска диплома, която е получил в друга държава членка.
- 29 Следователно не може да му бъде отказано да се ползва от разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС. В това отношение обстоятелството, че дипломата е получена след дистанционно обучение, е ирелевантно.
- 30 На второ място, член 45, параграф 4 ДФЕС предвижда, че разпоредбите на този член не се прилагат по отношение на заетостта в публичната администрация.
- 31 Това изключение обаче не се отнася до достъпа на гражданите на други държави членки до някои длъжности в публичната администрация (вж. решения Vougioukas, C-443/93, EU:C:1995:394, т. 19, Grahame и Hollanders, C-248/96, EU:C:1997:543, т. 32, Schönig-Kougebetopoulou, C-15/96, EU:C:1998:3, т. 13 и Österreichischer Gewerkschaftsbund, C-195/98, EU:C:2000:655, т. 36).
- 32 Всъщност посочената разпоредба е съобразена с легитимния интерес на държавите членки да запазят за собствените си граждани група длъжности, които са свързани с упражняването на публична власт и със защитата на общите интереси (вж. решения Комисия/Белгия, 149/79, EU:C:1980:297, т. 19 и Vougioukas, C-443/93, EU:C:1995:394, т. 20).
- 33 От това е видно, че независимо от въпроса дали длъжността, за която кандидатства г-н Brouillard, попада в приложното поле на член 45, параграф 4 ДФЕС, тази разпоредба не е приложима към положение като това в главното производство, тъй като г-н Brouillard иска достъп до длъжност в публичната администрация на държавата членка, на която той е гражданин.
- 34 При тези условия на първия и третия въпрос следва да се отговори, че член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че от една страна, той се прилага към положение като това в главното производство, в което гражданин на държава членка, който пребивава и работи в тази държава членка, притежава диплома, получена в друга държава членка, на която се позовава, за да поиска вписването му в конкурс за назначаване на съдебни помощници в Касационния съд на първата държава, и от друга страна, че това положение не попада в обхвата на член 45, параграф 4 ДФЕС.

По втория въпрос

- 35 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали длъжността съдебен помощник в Cour de cassation е „регламентираната професия“ по смисъла на Директива 2005/36.
- 36 Следва да се припомни, че дефиницията на понятието „регламентирана професия“ по смисъла на Директива 2005/36, попада в обхвата на правото на Съюза (вж. решения Rubino, C-586/08, EU:C:2009:801, т. 23 и Peñarroja Fa, C-372/09 и C-373/09, EU:C:2011:156, т. 27).
- 37 Съгласно член 3, параграф 1, буква а) от тази директива понятието „регламентирана професия“ се отнася до професионална дейност или съвкупност от професионални дейности, достъпът до които, упражняването на които или един от начините на упражняване на които са подчинени, пряко или непряко, съгласно законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на определени професионални квалификации.

- 38 Както посочва генералният адвокат в точки 53—55 от своето заключение, видно от член 3, параграф 1, буква б), в) и д) от Директива 2005/36, понятието „определени професионални квалификации“, съдържащо се в член 3, параграф 1, буква а), от тази директива, се отнася не до всяка квалификация, доказана изобщо с удостоверение за професионална квалификация, а до тази, която съответства на удостоверение за професионална квалификация, специално насочено към подготовка на неговите притежатели за упражняването на определена професия.
- 39 В конкретния случай документите за обучение, които се изискват от член 259 duodécies от Code judiciaire за достъп до длъжността съдебен помощник в Cour de cassation, не са насочени специално към подготовка на техните притежатели за упражняването на тази длъжност, а дават достъп до широк спектър от юридически професии.
- 40 Затова тези документи не дават „определени професионални квалификации“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36, на притежаването на които да е подчинен достъпът до длъжността съдебен помощник в Cour de cassation.
- 41 Нещо повече, разпоредбите относно тази длъжност са сходни не толкова с уредбата на отделна професия, колкото с уредбата на длъжностите в съда.
- 42 Вследствие на това посочената длъжност не представлява „регламентирана професия“ по смисъла на Директива 2005/36, като затова последната не е приложима към разглежданото в главното производство положение.
- 43 Обстоятелството, че съдебните помощници към Cour de cassation се назначават с конкурс, материята на който се определя според нуждите на службата и валидността на резултатите от който е шест години, е ирелевантно за тази преценка. Всъщност Съдът вече е приел, че успешното преминаване на процедура за подбор, която има за цел да бъдат подбрани предварително определен брой лица по-скоро въз основа на сравнителна преценка на кандидатите, отколкото чрез прилагане на абсолютни критерии и с която се предоставя звание, чиято валидност е стриктно ограничена във времето, не би могло да се разглежда като професионална квалификация по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) от Директива 2005/36 (вж. решение Rubino, C-586/08, EU:C:2009:801, т. 32).
- 44 Същото се отнася до обстоятелството, че съгласно разпоредбите на Code judiciaire назначаването на съдебните помощници в Cour de cassation придобива окончателен характер едва след тригодишен стаж. Всъщност, видно от тези разпоредби и от разясненията, дадени от белгийското правителство в хода на съдебното заседание, този стаж е сходен с изпитателен срок, след който може да се вземе решение да не бъде извършено окончателно назначение. Следователно подобен стаж не съответства на срок на обучение, необходим за упражняването на длъжността съдебен помощник в Cour de cassation.
- 45 При тези условия на втория въпрос следва да се отговори, че Директива 2005/36 трябва да се тълкува в смисъл, че длъжността съдебен помощник в Cour de cassation не е „регламентирана професия“ по смисъла на тази директива.

По четвъртия и петия въпрос

- 46 С оглед на отговорите, дадени на първия, втория и третия въпрос, петият въпрос следва да бъде разгледан единствено в светлината на член 45 ДФЕС.
- 47 С поставените от нея четвърти и пети въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че той не допуска конкурсната комисия за назначаване на съдебни помощници към юрисдикция на държава членка, когато

разглежда молба за участие в този конкурс, подадена от гражданин на тази държава членка, да поставя като условие за това участие притежаването на дипломите, изисквани от законодателството на посочената държава членка, или признаването на академичната равностойност на диплома за master, издадена от университета на друга държава членка, без да взема под внимание всички дипломи, удостоверения и други документи, както и релевантния професионален опит на заинтересованото лице, съпоставяйки доказваната с тях професионална квалификация с изискваната от това законодателство.

- 48 В това отношение следва да се припомни, че при липса на хармонизация на условията за достъп до дадена професия държавите членки имат право да определят знанията и квалификациите, необходими за упражняването на тази професия, и да изискват представянето на диплома, удостоверяваща притежаването на тези знания и квалификации (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 9 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 34).
- 49 След като условията за достъп до длъжността съдебен помощник в юрисдикция на държава членка към настоящия момент не са предмет на хармонизация в рамките на Съюза, държавите членки продължават да бъдат компетентни да определят тези условия.
- 50 От това следва, че в конкретния случай правото на Съюза допуска белгийското законодателство да обуславя достъпа до длъжността съдебен помощник в *Cour de cassation* с притежаването на преценените за необходими правни знания и квалификации.
- 51 Въпреки това обаче държавите членки трябва да упражняват компетентността си в тази област при спазване на гарантираните от Договора за функционирането на ЕС основни свободи (вж. решения *Комисия/Франция*, C-496/01, EU:C:2004:137, т. 55, *Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos*, C-330/03, EU:C:2006:45, т. 29 и *Nasiopoulos*, C-575/11, EU:C:2013:430, т. 20).
- 52 По-конкретно националните разпоредби, приети във връзка с това, не могат да представляват необоснована пречка пред ефективното упражняване на основната свобода, гарантирана от член 45 ДФЕС (вж. решения *Kraus*, C-19/92, EU:C:1993:125, т. 28 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 35).
- 53 Така съгласно практиката на Съда национални разпоредби, с които се определят условия за квалификация, дори когато са прилагани без основана на гражданство дискриминация, могат да доведат до възпрепятстване на упражняването на посочените основни свободи, ако въпросните национални разпоредби не отчитат вече придобитите от заинтересованото лице в друга държава членка знания и квалификации (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 15, *Morgensbesser*, C-313/01, EU:C:2003:612, т. 62 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 36).
- 54 В този контекст следва да се припомни, че когато разглеждат искане за допускане на гражданин на Съюза до упражняване на професия, достъпът до която съгласно националното законодателство се обуславя от притежаването на дадена диплома или професионална квалификация или от определени периоди на практически опит, властите на държавите членки са длъжни да вземат под внимание всички дипломи, удостоверения и други официални документи, както и релевантния опит на заинтересованото лице, като направят сравнение между, от една страна, удостоверената с тези дипломи компетентност и този опит и от друга страна, знанията и квалификациите, изисквани от националното законодателство (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 16, *Fernández de Bobadilla*, C-234/97, EU:C:1999:367, т. 31, *Dreessen*, C-31/00, EU:C:2002:35, т. 24 и *Morgensbesser*, C-313/01, EU:C:2003:612, т. 57 и 58).
- 55 Тази процедура по сравнително изследване трябва да позволи на властите на приемащата държава членка да се уверят обективно, че по отношение на своя притежател чуждестранната диплома удостоверява знания и квалификации, които, ако не идентични, са поне равностойни на удостоверяваните с националната диплома. Тази преценка на равностойността на

чуждестранната диплома трябва да се направи изключително въз основа на нивото на знанията и квалификацията, които тази диплома позволява да се предположат с оглед на естеството и продължителността на курса на обучение и на свързаната с него практическа подготовка на нейния притежател (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 17, *Morgenbesser*, C-313/01, EU:C:2003:612, т. 68 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 39).

- 56 В рамките на това изследване държавата членка може обаче да вземе предвид някои обективни разлики, които се отнасят както до правната уредба на съответната професия в държавата членка, от която идва лицето, така и до приложното ѝ поле (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 18, *Morgenbesser*, C-313/01, EU:C:2003:612, т. 69 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 44).
- 57 Ако това сравнително изследване на дипломите доведе до констатацията, че удостоверените с чуждестранната диплома знания и квалификации съответстват на изискваните от националните разпоредби, държавата членка е длъжна да приеме, че тази диплома отговаря на поставените в тях условия. Ако, напротив, съпоставянето показва само частично съответствие между тези знания и квалификации, приемащата държава членка е в правото си да изисква от заинтересованото лице да докаже, че е придобило липсващите знания и квалификации (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 19, *Fernández de Bobadilla*, C-234/97, EU:C:1999:367, т. 32, *Morgenbesser*, C-313/01, EU:C:2003:612, т. 70 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 40).
- 58 В това отношение компетентните национални власти следва да преценят дали знанията, придобити в приемащата държава членка в рамките или на определен учебен курс, или на практически опит, са достатъчни, за да се установи притежаването на липсващите знания (вж. решения *Vlassopoulou*, C-340/89, EU:C:1991:193, т. 20, *Fernández de Bobadilla*, C-234/97, EU:C:1999:367, т. 33, *Morgenbesser*, C-313/01, EU:C:2003:612, т. 71 и *Pešla*, C-345/08, EU:C:2009:771, т. 41).
- 59 С оглед на това, че всеки практически опит в упражняването на свързани дейности може да увеличи знанията на даден кандидат, компетентният орган трябва да вземе предвид всеки практически опит, който е от полза за упражняването на професията, до която се иска достъп. Компетентният орган трябва да определи конкретната стойност, която следва да се придаде на този опит от гледна точка на изпълняваните специфични функции, на придобитите и прилагани знания при изпълнението на тези функции, на възложените отговорности, както и на степента на самостоятелност, предоставена на съответното заинтересовано лице (вж. решение *Vandorou* и др., C-422/09, C-425/09 и C-426/09, EU:C:2010:732, т. 69).
- 60 Припомнената в точки 53—59 от настоящото съдебно решение съдебна практика не съставлява пречка за това орган по подбора като конкурсната комисия да се основава на решение, взето от компетентен орган като Комисията по признаване на дипломите, секция по право и криминология, на Френската общност в Белгия, за да определи дали съответният чуждестранен официален документ е равностоен на изисквания национален документ.
- 61 Същевременно обаче, що се отнася до спора в главното производство, видно от преписката, с която разполага Съдът, конкурсната комисия е отхвърлила молбата за участие на г-н Brouillard в конкурса за назначаване на съдебни помощници в *Cour de cassation* преди произнасянето на тази Комисия по молбата на заинтересованото лице за признаване на неговата магистърска степен с професионална насоченост за равностойна на белгийската академична степен *master en droit*.
- 62 Видно също така от преписката, с която разполага Съдът, г-н Brouillard не е завършил пълния цикъл на юридическо образование, след завършването на който белгийските университети издават *diplôme de docteur en droit*, *diplôme de licencié en droit* или *diplôme de master en droit*.

- 63 Както това бе потвърдено в съдебното заседание, видно е също така, че дипломата за магистърска степен с професионална насоченост [master à finalité professionnelle], посочена от г-н Brouillard, не включва каквото и да било преподаване на белгийско право и не удостоверява каквото и да било обучение в областите на административното и социалното право, докато Комисията по признаване на дипломите, секция по право и криминология, на Френската общност в Белгия счита, че обучението в тези области е задължително за завършването на втори образователен цикъл по право във Френската общност в Белгия.
- 64 В същото съдебно заседание беше посочено и това, че тази магистърска степен включва обучение по френско гражданско право, включително по облигационно и договорно право. Следователно не би могло да се изключи, че удостоверяваните с посочената диплома за магистърска степен знания и квалификации в определена степен са релевантни за преценката на това дали лицето притежава изискваните знания и квалификации, за да упражнява длъжността съдебен помощник в Cour de cassation.
- 65 Освен това г-н Brouillard иска да бъде признат неговият професионален опит, по-конкретно опитът му, придобит като сътрудник в службата за документация и съгласуване на текстовете към Cour de cassation. А е могло в рамките на тази преценка посоченият професионален опит да се окаже релевантен.
- 66 Затова конкурсната комисия е имала задължението да разгледа въпроса дали магистърската степен с професионална насоченост и професионалният опит на г-н Brouillard доказват, че той е придобил изискваните знания и квалификации. Задача на запитващата юрисдикция е да провери дали, с оглед на всички относими към делото в главното производство обстоятелства, конкурсната комисия действително е изпълнила това задължение и ако това е необходимо, дали заинтересованото лице е доказало в достатъчно висока степен, че притежава необходимата квалификация.
- 67 При това положение на четвъртия и петия въпрос следва да се отговори, че член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска при обстоятелства като тези по главното производство, когато конкурсната комисия за назначаване на съдебни помощници към юрисдикция на държава членка разглежда молба за участие в съответния конкурс, подадена от гражданин на тази държава членка, тя да поставя като условие за това участие притежаването на дипломите, които се изискват от законодателството на посочената държава членка, или признаването на академичната равностойност на диплома за master, издадена от университет на друга държава членка, без да взема под внимание всички дипломи, удостоверения и други документи, както и относимия професионален опит на заинтересованото лице, съпоставяйки удостоверяваната с тях професионална квалификация с изискваната от това законодателство.

По съдебните разноски

- 68 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) **Член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че от една страна, той се прилага към положение като разглежданото в главното производство, в което гражданин на държава членка, който пребивава и работи в тази държава членка, притежава диплома, получена в друга държава членка, на която той се позовава, за да поиска**

записването си за участие в конкурс за набиране на съдебни помощници в *Cour de cassation* на първата държава членка, и от друга страна, че подобно положение не попада в обхвата на член 45, параграф 4 ДФЕС.

- 2) Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации трябва да се тълкува в смисъл, че длъжността съдебен помощник в *Cour de cassation* не е „регламентирана професия“ по смисъла на тази директива.
- 3) Член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска при обстоятелства като тези по главното производство, когато конкурсната комисия за назначаване на съдебни помощници към юрисдикция на държава членка разглежда подадена от гражданин на тази държава членка молба за участие в съответния конкурс, тя да поставя като условие за това участие притежаването на дипломите, изисквани от законодателството на посочената държава членка, или признаването на академичната равностойност на диплома за *master*, издадена от университет на друга държава членка, без да взема под внимание всички дипломи, удостоверения и други документи, както и относимия професионален опит на заинтересованото лице, съпоставяйки удостоверяваната с тях професионална квалификация с изискваната от това законодателство.

Подписи